

Panevėžio miesto savivaldybės merui
Panevėžio miesto savivaldybės administracijai

2023-11-10 Nr. 11-10

DĖL PRISIDĖJIMO PRIE PANEVĖŽIO MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS 2023-2027 M. VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO

Informuojame, kad yra rengiama Panevėžio miesto vietos plėtros strategija 2023-2027 m. (toliau – Strategija 2023-2027 m.).

Strategija 2023-2027 m. rengiama vadovaujantis Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672 „Dėl vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių 23.3. punktu, „jeigu vietos plėtros strategijai įgyvendinti numatyta naudoti savivaldybės biudžeto lėšas, vietos plėtros strategijos projektui turi būti pritarusi atitinkamos savivaldybės taryba“ ir 32.9. punktu „vietos plėtros strategijoje numatytas didesnis nei 7,5 procento savivaldybės biudžeto, kitų viešųjų lėšų ir (arba) privačių lėšų (toliau – nuosavos lėšos) prisidėjimas prie strategijos veiksmų įgyvendinimo (neįskaitant strategijos administravimo lėšų) (skiriama iki 5 balų).

Pažymime, kad Strategijoje 2023-2027 m. yra iškeltas vienas tikslas ir tikslui atliepti suformuluoti du uždaviniai.

PANEVĖŽIO MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS 2023-2027 M. TIKSLAS – siekiant teigiamo ekonominio, socialinio, sociokultūrinio pokyčio Panevėžio mieste, sudaryti darnias gyvenimo kokybės gerinimo sąlygas, atliepiančias miesto gyventojų poreikius.

Strategijos 2023-2027 m. tikslas atliepia Panevėžio miesto gyventojų anketinės apklausos, fokus grupių susitikimų metu gautus rezultatus, priešprojektinėse idėjose išreikštus poreikius, atliktą poreikių ir galimybių analizę bei stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (toliau – SSSG) analizės rezultatus, Panevėžio regiono strateginio planavimo dokumentų duomenis.

Tikslas suformuluotas taip, kad atitiktų 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“.

Strategijos 2023-2027 m. tikslu siūloma, sudarant darnias gyvenimo kokybės gerinimo sąlygas, atliepiančias Panevėžio miesto gyventojų poreikius:

1. Dėmesį telkti į Panevėžio miesto gyventojų socialinės atskirties mažinimą, siūlant gerinti socialinių, sociokultūrinių paslaugų kokybę ir jų prieinamumą. Atskirties problemų sprendimui ir dalijimusi gerąja patirtimi, kurti bendradarbiavimo tinklus su kitomis šalies vietos veiklos grupėmis. Tai vienas iš svarbesnių Strategijos 2023-2027 m. sudaryti darnias gyvenimo kokybės gerinimo sąlygas, atliepiančias Panevėžio miesto gyventojų poreikius, aspektų, kuriuo siekiama socialiai pažeidžiamų, socialinę atskirtį patiriančių asmenų socialinės integracijos, vietos bendruomenei aktualių gyventojų atskirties problemų sprendimo, t. y. taikyti prevencines priemones, gerinti socialinės integracijos paslaugų, novatoriškų socialinių ir sociokultūrinių paslaugų, padedančių spręsti jų socialines, emocines sveikatos, užimtumo, socialinių įgūdžių problemas bei padedančių socialinę atskirtį patiriantiems asmenims įsitraukti į visavertį visuomenės gyvenimą.

Gerinti ne tik socialinių poreikių tenkinimą užtikrinančias paslaugas, bet ir per sociokultūrinių paslaugų teikimą stiprinti bendruomenės narių santykius, bendravimo ir bendradarbiavimo mokėjimo mokytis vieni iš kitų kompetencijas, taip pat gerinti gyventojų psichinę ir emocinę sveikatą, taip sudarant darnias gyvenimo kokybės gerinimo sąlygas mieste. Skatinti miesto gyventojus aktyviau dalyvauti socialinėje veikloje, padedant kitiems bendruomenės nariams ar dalyvaujant socialinio verslo modelyje bendruomenėse, ypač senyvo amžiaus žmonėms, kadangi jų fizinė, finansinė padėtis dažnai apriboja galimybes save realizuojančią veiklą pasirinkti, todėl savanorystė yra vienas iš geriausių pasirinkimų, prieinamų kiekvienam senyvo amžiaus žmogui. Miesto gyventojų atskirties problemų mažinimui ir sprendimui bei dalijimusi gerąja patirtimi, kurti bendradarbiavimo tinklus su kitomis šalies vietos veiklos grupėmis.

2. Dėmesį telkti į Panevėžio miesto gyventojų naujų ir (ar) esamų darbinių, profesinių ir verslumo kompetencijų tobulinimą ir skatinti juos bendruomenėse atsiradusias problemas spręsti per naujų socialinių verslų kūrimąsi ir juos ateityje plėtoti. Taip pat vienas iš svarbesnių Strategijos 2023-2027 m. aspektų – sudaryti darnias gyvenimo kokybės gerinimo sąlygas, atliepiančias Panevėžio miesto gyventojų poreikius, kuriuo siekiama didinti Panevėžio miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes, siekiant jų didesnės integracijos į darbo rinką, tobulinant jų darbines, profesinius ir verslumo kompetencijas, ypač inžinerinius gebėjimus, atliepiant Panevėžio mieste vystomą Pramonės 4.0 kryptį. Stiprių bendruomenių dėka, puikios galimybės sutelktose miesto bendruomenėse kurti socialinius verslus ir juos plėtoti. Socialinis verslas yra inovatyvi socialinių problemų sprendimo prieiga, naujoviškas požiūris į socialinius pokyčius bendruomenėse. Tai puiki galimybė spręsti bendruomenės socialines problemas, mažinti socialinę atskirtį, nedarbą, didinti finansinį tvarumą, resursų taupymą, vertybių ugdymą ir siekti bendruomenėse socialinio pokyčio. Tai nauja verslo forma Panevėžio miesto bendruomenėms. Taip pat siekiama skatinti įvairių sektorių (verslo, nevyriausybinių organizacijų ir kt.) atstovų tarpusavio ir su kitų šalies vietos veiklos grupėmis bendradarbiavimą.

Tikslui pasiekti suformuluoti 2 uždaviniai:

1. UŽDAVINYS – MAŽINTI PANEVĖŽIO MIESTO GYVENTOJŲ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ, GERINANT SOCIALINIŲ IR SOCIOKULTŪRINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ, DIDINANT PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ IR BENDRADARBIAVIMO TINKLŲ KŪRIMĄ ATSKIRTIES PROBLEMŲ SPRENDIMUI.

Remiantis atlikta statistinių duomenų analize ir Panevėžio miesto gyventojų poreikių tyrimo duomenimis, šiuo uždaviniu ir jame numatytomis veiklomis siekiama mažinti SSGG analizėje išskirtas *silpnybes*, tokias, kaip palyginti aukšti vidutiniai metiniai bedarbių ir jaunimo rodikliai, bendro registruoto nedarbo rodikliai, aukšta infliacija lemia mažėjančią gyventojų perkamąją galią; per menka socialinių ir sociokultūrinių paslaugų pasiūla, įtraukiant socialiai pažeidžiamus Panevėžio miesto gyventojus ir siūlant daugiau savanoriavimo galimybių senyvo amžiaus žmonėms, kaip alternatyva užimtumo veikloms; senstančios visuomenės keliama iššūkiai, pasinaudojant *galimybėmis*, tokiomis, kaip socialinių ir sociokultūrinių paslaugų kokybės gerinimas ir prieinamumo didinimas, naujų socialinių ir sociokultūrinių paslaugų teikimo galimybės; bendradarbiavimo tinklų kūrimo su šalies vietos veiklos grupėmis, geros patirties pasidalijimas ir bendros praktikos taikymas socialiniame, sociokultūriniame sektoriuose;

siekiant didinti Panevėžio miesto gyventojų skaičių ir mažinti emigraciją bei *stiprybėmis*, tokiomis, kaip Panevėžys yra palankioje geografinėje padėtyje kompaktiškai išsidėstęs, antras tankiausiai iš visų didžiųjų miestų apgyvendintas Lietuvos miestas; išplėtotas nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų tinklas. Pasinaudojant SSGG analizėje identifikuotomis *stiprybėmis*, numatoma skatinti jaunimo, nevyriausybinių ir kitų organizacijų veiklos plėtrą ir tarpusavio bendradarbiavimą, įtraukiant senyvo amžiaus asmenis, neįgaliuosius, socialiai pažeidžiamus ir kitus socialinę riziką ar atskirtį patiriančius asmenis į socialines ir kitas sociokultūrinės veiklas.

Uždaviniu siekiama prisidėti prie Panevėžio miesto vietos veiklos teritorijoje gyvenančių ir socialinę atskirtį patiriančių gyventojų neformalaus užimtumo bei socialinės įtraukties problemų mažinimo per savanorišką veiklą, gyventojų įsitraukimą į užimtumo veiklas, gaunant socialines paslaugas, organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendruomenines iniciatyvas.

Siekiami 1 uždavinio rodikliai: BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu (vnt.) – 17 projektų.
BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), (asm.) – 1 020 dalyvių.

2. UŽDAVINYS – DIDINTI PANEVĖŽIO MIESTO GYVENTOJŲ DARBINIŲ, PROFESINIŲ IR VERSLUMO ĮGŪDŽIŲ KOMPETENCIJAS IR SKATINTI NAUJŲ SOCIALINIŲ VERSLŲ KŪRIMĄ IR PLĖTRĄ.

Remiantis atlikta statistinių duomenų analize ir gyventojų poreikių tyrimo duomenimis, šiuo uždaviniu ir jame numatytais veiksmais siekiama mažinti SSGG analizėje išskirtas *silpnybes*, tokias, kaip palyginti aukšti vidutiniai metiniai bedarbių ir jaunimo rodikliai, bendro registruoto nedarbo rodikliai, aukšta infliacija lemia mažėjančią gyventojų perkamąją galią, naujų verslų kūrimąsi ir plėtrą mieste; per menka socialinių ir sociokultūrinių paslaugų pasiūla, įtraukiant socialiai pažeidžiamus Panevėžio miesto gyventojus ir siūlant daugiau savanoriavimo galimybių senyvo amžiaus žmonėms, kaip alternatyva užimtumo veikloms; senstančios visuomenės keliami iššūkiai, pasinaudojant *galimybėmis*, tokiomis, kaip bendradarbiavimo tinklų kūrimo su šalies vietos veiklos grupėmis, geros patirties pasidalijimas ir bendros praktikos taikymas socialinio verslumo sektoriuje; gyvenimo kokybės sąlygų mokytis, dirbti ir gyventi jaunoms šeimoms gerinimas, siekiant didinti Panevėžio miesto gyventojų skaičių ir mažinti emigraciją bei *stiprybėmis*, tokiomis, kaip Panevėžys yra palankioje geografinėje padėtyje kompaktiškai išsidėstęs, antras tankiausiai iš visų didžiųjų miestų apgyvendintas Lietuvos miestas. Panevėžio miesto geografinė padėtis ypač palanki verslui plėtoti. Panevėžys yra švarus ir žalias miestas; efektyviai dirbančios miesto pramonės įmonės, Panevėžio Laisvoji ekonominė zona, pažangių verslo struktūrų veikla, darbo rinkos poreikius užtikrinančios aukštosios bei profesinio mokymo įstaigos sudaro sąlygas įvairių verslų kūrimuisi bei pramonės plėtrai. Panevėžio mieste išvystyta paramos verslui sistema.

Siekiami 2 uždavinio rodikliai: BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu, (vnt.) – 8 projektai.
BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), (asm.) – 144 dalyviai.
Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus, gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai, skaičius – 3.

Strategija 2023-2027 m. – tai galimybė spręsti bendruomenėje kylančias socialines, ekonomines ir kultūrinės problemas ir naujus iššūkius per naujų socialinių ir sociokultūrinių paslaugų kūrimą ir prieinamumo didinimą, bendradarbiavimo tinklų kūrimą atskirties problemų sprendimui, socialinę ir ekonominę įtrauktį, kuriant naujus socialinius verslus ir siekiant tvarių ilgalaikių rezultatų ateityje. Taip prisidedant prie darniai gyvenimo kokybei įtakos darančių veiksnių kompleksinio sprendimo – tiek gerinant gyventojų socialinę gerovę, aktyviau įtraukiant juos į bendruomeninį gyvenimą, gerinant materialinę gerovę, skatinant kurti ir plėtoti naujus socialinius verslus bendruomenėje, didinant finansinę padėtį ir užimtumą bei stiprinant fizinę ir emocinę gerovę per gyventojų sveikatos (psichinę ir emocinę) savijautą.

Strategija 2023-2027 m. parengta atsižvelgiant į bendrą darnaus vystymosi kontekstą. Ji apima kompleksinį matymą, susijusį su Panevėžio miesto gyventojų svarbiausių gyvenimo kokybės sričių (socialinės, materialinės, fizinės ir emocinės gerovės) darnumu ir teigiamo socialinio, ekonominio ir kultūrinio pokyčio Panevėžio mieste siekiamybe, atliepiančią gyventojų poreikius. Gyvenimo kokybė atspindi kiekvieno gyventojų pasitenkinimą esama gyvenimo situacija, lyginant su siekiamu lygiu. Tai naujo požiūrio bendruomenėje vystymas ne tik Panevėžio mieste, bet ir Lietuvoje.

Įgyvendinus Strategiją 2023-2027 m., tikimasi mažinti Panevėžio miesto gyventojų socialinę atskirtį, gerinant socialinių ir sociokultūrinių paslaugų kokybę, didinant paslaugų prieinamumą ir bendradarbiavimo tinklų kūrimą atskirties problemų sprendimui. Taip pat didinti Panevėžio miesto gyventojų darbinių, profesinių ir verslumo įgūdžių kompetencijas, ypač inžinerinius gebėjimus, atliepiančią Panevėžyje vystomą Pramonės 4.0 kryptį, ir skatinti naujų socialinių verslų kūrimą ir plėtrą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją ir vadovaudamasi Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672 „Dėl vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių 23.3. punktu, „jeigu vietos plėtros strategijai įgyvendinti numatyta naudoti savivaldybės biudžeto lėšas, vietos plėtros strategijos projektui turi būti pritarusi atitinkamos savivaldybės taryba“ ir 32.9. punktu „vietos plėtros strategijoje numatytas didesnis nei 7,5 procento savivaldybės biudžeto, kitų viešųjų lėšų ir (arba) privačių lėšų (toliau – nuosavos lėšos) prisidėjimas prie strategijos veiksmų įgyvendinimo (neįskaitant strategijos administravimo lėšų) (skiriama iki 5 balų):

- 32.9.1. numatytas didesnis nei 30 procentų nuosavų lėšų prisidėjimas (5 balai);
- 32.9.2. numatytas nuosavų lėšų prisidėjimas nuo 25 iki 30 procentų (4 balai);
- 32.9.3. numatytas nuosavų lėšų prisidėjimas nuo 20 iki 25 procentų (3 balai);
- 32.9.4. numatytas nuosavų lėšų prisidėjimas nuo 15 iki 20 procentų (2 balai);
- 32.9.5. numatytas nuosavų lėšų prisidėjimas nuo 7,5 procento iki 15 procentų (1 balas)“.

Prašome pagal galimybes prisidėti prie Strategijos 2023-2027 m. veiksmų įgyvendinimo.

PRIDEDAMA. Panevėžio miesto vietos plėtros strategijos 2023-2027 m. projektas.